

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-09-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Šimtmečio dainų šventė: saulės ratu, širdies ritmu – 6 psl.

D. Henke: turime laimėti kovą dėl pilietybės – 9 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Kauną papuošė

„Laisvės kario“ skulptūra

Naujasis paminklas papuošė Kauną.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Valstybės dienos išvakarėse Kauno pilies kieme buvo iškilmingai atidengta skulptūra „Laisvės karys“. Beveik septynių metrų aukščio skulptūra buvo išlieta Ukrainoje. Naujoji bronzinė skulptūra prie Kauno pilies pastatyta ant šešių metrų skersmens sferos, pagamintos iš tamsaus granito. Skulptūros autoriai – lietuvis Arūnas Sakalauskas bei du ukrainiečiai – Borisas Krylovas ir Olešius Sydorukas.

Į paminklo, daugelio vadinamo tiesiog Vyčiu atidarymą atvyko ir iškilmėse dalyvavo apie 400 kviestinių svečių ir tūkstančiai kauniečių bei dalyvių iš kitų Lietuvos

miestų ir užsienio. Į renginį atvyko Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, Kauno garbės piliečiai, Lenkijos, Suomijos, Kinijos, Izraelio ir kitų šalių diplomatai.

Atidengiant naująjį paminklą pabrėžta, kad jam pinigų aukojo daugiau kaip 1500 žmonių nuo Kauno iki Californijos. Sugiedojus Lietuvos himną Kauno ceremonmeisteris Kęstutis Ignatavičius priminė, jog šis paminklas skirtas ir Lietuvos valstybingumo atkūrimo 100-mečiui, ir Kauno savivaldos 610 metų jubiliejui, o Kaune jis iški-
lo šio miesto mero Visvaldo Matijošaičio iniciatyva.

– 8 psl.

Į „Tautišką giesmę“ įsijungė ir JAV lietuvių balsai

Liepos 6-ąją, Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną lietuviai visame pasaulyje giedojo „Tautišką giesmę“. Šis mūsų Lietuvos valstybės himnas skambėjo visuose žemynuose, ten, kur tik gyvena lietuvių. 9 valandą vakare giesmė pasklido iš pačios Lietuvos širdies Vilniaus. Ją stipriais balsais užtraukė Vingio parke į valstybės 100-mečio Dainų šventę susirinkę tautiečių chorai, prie jų prisijungė kiti šventės dalyviai bei žiūrovai. Giesmės bangos ėmė

sklisti per pasaulį. Prie giedotojų Lietuvoje jungėsi tie, kurie negalėjo nuvykti į tėvynę. Į šį milžinišką chorą įsiliejo ir Amerikos lietuvių balsai. Giedota Čikagoje, Lemonte, Navy Pier, Washington, New Yorke bei dar daugelyje JAV valstijų.

– 7 psl.

Giedodami „Tautišką giesmę“, buvome kartu su visame pasaulyje išsibarsčiusiais keturiais milijonais lietuvių. Jono Kuprio nuotr.

Kiek daug pasaulyje daiktų, kurių man nereikia – Sokratas

Lažybos – pavojingas užsiėmimas. Akimirksniu galima viską pralošti – ir garbę, ir turtus. Bet tie, kurie tvirtina, jog liepos 16-ąją numatytas aukščiausio rango JAV ir Rusijos prezidentų susitikimas Suomijos sostinėje naudingesnis Vladimirui Putinui nei Donald Trump, – rizikuoja mažiau nei tie, kurie mano, jog D. Trump pergudraus Kremliaus šeiminką.

Kol kas V. Putino niekas nepergudravo. Greičiausiai nepergudraus ir D. Trump. Nors JAV vadovas moka būti kietas kaip uola, sakykim, derėdamasis dėl laisvosios prekybos sutarčių su Vokietijos kanclere ar Prancūzijos prezidentu bei spausdamas sąjungininkus dėl nesumokėtų kaštų į bendrą gynybos biudžetą, tai dar nereikia, kad iš Helsinkio jis parskeis pasikabinęs pergalės vainiką.

Taip, D. Trump džiūgauja sutramdęs Korėjos diktatorių. Šią sėkmę jis norėtų patirti ir Helsinkyje. Bet iki tikro triumfo – toli. Dar nežinia, ar tas žemo ūgio Šiaurės Korėjos diktatorius – tikrai sutramdytas? Tarp JAV žvalgybininkų yra manančiųjų, kad Šiaurės Korėja slaptuose objektuose padidino branduoliniuose ginkluose naudojamo prisodrinto urano gamybą. Apie tai televizijos kanalui NBC sakė JAV pareigūnas. Jis rėmėsi penkiais neįvardintais JAV pareigūnais. Žvalgybos vertinimu, Šiaurės Korėja turi daugiau nei vieną slaptą branduolinį objektą be jau žinomos branduolinio kuro gamyklos Yongbyone. Žvalgybininkai sakė turintys „vienareikšmiškų įrodymų, kad Šiaurės Korėja bando apmulkinti JAV”.

Centrinė žvalgybos valdyba (CŽV) šios informacijos nepatvirtino NBC žinių tarnybai, o Baltieji rūmai atsisakė komentuoti situaciją. D. Trump nepalankią žinią patvirtino tik naujienų agentūra „Reuters”: žvalgybininkai, kurių tapatybės neatskleidžiamos, tikrai teigė, jog turi informacijos, kuri kardinaliai prieštarauja JAV prezidento Donald Trump nuomonei, esą „Šiaurės Korėja nebekelia branduolinio pavojaus”.

Bet net jei Kim Jong-un kruopščiai laikysis duotų įsipareigojimų, D. Trump pergalę Šiaurės Korėjos fronte visą laiką temdys aplinkybė, kokia kaina ji buvo pasiekta. D. Trump sutikimas derėtis su Šiaurės Korėjos vadovu „kaip lygus su lygiu”, – tai didelis nusižeminimas. Ir asmeninis D. Trump nusižeminimas, ir visos Amerikos pažeminimas. Juk Kim Jong-un savo politinius priešininkus dar visai neseniai šėrė alkaniems šunims. O D. Trump tokį valdovą susitikimo metu apibėrė pagyrimais nuo galvos iki kojų, glėbesčiavosi, spaudė dešinę, sėdėjo prie vieno stalo. Nedrįstu tvirtinti, kad šiuo konkrečiu atveju nereikėjo amerikietiškojo nusižeminimo vardan bendrų pasaulio interesų. Tačiau nederėjo bent jau stabdyti JAV karių pratybų Pietų Korėjoje. Tegul Šiaurės Korėja pirmiausia išardo bent vieną slaptąjį objektą. O tada, tik tada, bus galima atsisakyti ir mokomųjų karinių pratybų.

Taigi diplomatinį pergalę Korėjos pusiasalyje dar nematome. Kol kas regime tik didelį D. Trump norą bartis su savo sąjungininkais Europoje ir tuo pačiu metu – bičiuliauti su autokratinio pobūdžio lyderiais. Kodėl D. Trump draugiškesnis Rusijos ir Šiaurės Korėjos diktatoriams, o ne tradiciniams NATO ir Europos Sąjungos sąjungininkams? Europos ir NATO struktūrose – daug negražiai besielgiančių sąjungininkų. Dešimtys ES šalių turėtų gynybai skirti nepalyginamai daugiau lėšų. Iki šiol jos tikrai išnaudojo JAV kaip „kiaulę taupyklę”, dalinančią pinigus visiems, kas tik paprašo. Ir vis tik blogas sąjungininkas geresnis už neva gerą Rusiją ar Šiaurės Korėją. Buvęs JAV ambasadorius Sovietų Są-

Lažybos dėl Helsinkio

GINTARAS VISOCKAS

jungai Stephen Sestanovich pastebi, kad D. Trump klaidingai elgiasi manydamas lengviau įveikšias V. Putiną, jei derėsis vienas, be draugų iš NATO ir ES.

V. Putinui labai patinka, kai D. Trump pyksta su daugeliu kolegų iš NATO ir ES. Ši aplinkybė didina V. Putino galimybes įtakoti D. Trump. Kaip V. Putinas gali vedžioti už nosies Baltųjų rūmų vadovą, įtikinamai aprašė Europos politikos analizės centro viceprezidentas Edward Lucas (BNS). Pasak E. Lucas, V. Putinas greičiausiai aršiai kritikuos buvusį JAV prezidentą Barack Obama, nes žino, kad D. Trump jo nekenčia, kritikuos Vokietijos kanclerę, Prancūzijos prezidentą, nes D. Trump jų taip pat nemėgsta, tvirtins, jog dėl Rusijai taikomų ekonominių sankcijų kenčia ne tik Rusijos, bet ir Amerikos verslininkai, peiks korupcijoje skendinčią Ukrainą (kam Amerikai ta Ukraina, jei Washingtonas gali bendradarbiauti su kelis kartus didesne ir reikšmingesne Rusija), ragins atitraukti amerikiečių karius iš Rytų Europos, nes tai Washingtonui per daug kaštuoja, skatins Ameriką labiau draugauti ne su G-7, o su Kinija, Rusija ir JAV (G-3).

Žodžiu, Suomijos sostinėje JAV vadovo laukia daug klastų. Rusijos ir JAV viršūnių susitikimas Suomijoje – V. Putino galimybė ženkliai pakenkti Vakarams. Sunku patikėti, jog liepos 16-ąją V. Putinas pažadėtų traukti iš Ukrainos. Jau vien tai, kad tokios

derybos įvyks Rusijai nežengus nė vieno žingsnio atgal, – akivaizdi Kremliaus pergalė.

O kokių pergalių tikisi D. Trump? Paprašys Rusijos paramos pažabojant Iraną? Jei D. Trump šito reikia, V. Putinas pažadės. Kodėl gi nepažadėjus? V. Putinas – apgavysčių meistras. Gal net Rusija pridarys Iranui nemalonumų. Bet ne už aciū, ne už gražias akis. Pavyzdžiui, mainais į galimybę ne-

kliudomai šeiminkauti Rytų Europoje.

D. Trump labai nori pasauliui įrodyti esąs prezidentas, kuris sugeba susitarti net su pačiais problematiškiausiais autokratais. V. Putinas būtinai suteiks tokią iliuziją – vaizduos minkštą, draugišką, sukalbamą vadovą. Bet kai Rusija privalės tai patvirtinti konkrečiais darbais, Amerika ir vėl supras, kad ją – apgavo. Tik rusiškas melas bus žymiai skaudesnis už tradicinių sąjungininkų mėginimus ekonomiškai kuo ilgiau išnaudoti Ameriką.

Beje, viena iš D. Trump keistų savybių – neprognozuojamumas. Jis gali „Twitter” džiūgauti, jog „Rusija toliau tvirtina, kad nesikišo į JAV prezidento rinkimus”, ir tuo pačiu – Rusijai taikyti skaudžias ekonomines sankcijas, išvyti iš Amerikos gausų šnipinėjimu kaltinamų rusų diplomatų būrį. Jis gali duoti Ukrainai letalinių ginklų ir tuo pačiu tvirtinti, jog Helsinkyje neatmeta galimybės pripažinti Krymo okupaciją įvykusiū faktū. Pastaruoju metu užsienio spaudoje pasirodė pranešimų, kad privačiuose pokalbiuose D. Trump keikė NATO kaip labai blogą organizaciją, o Prancūzijos prezidentą ragino trauktis iš ES.

Tad aiškos prognozės, kaip D. Trump žada elgtis Helsinkyje, – neįmanomos. Nenoriu tikėti, kad jis išduotų tikrąsias Vakarų vertybes. Noriu tikėti pačiu geriausiu variantu: D. Trump bendraus su V. Putinu kietai, nedarydamas didelių kompromisų.

Šių metų „Aukso paukštė” skrenda į Kanadą

Lietuvos šimtmečio Dainų šventės metu geriausio užsienio lietuvių mėgėjų meno kolektyvo apdovanojimas „Aukso paukštė” įteiktas Kanados Toronto lietuvių chorui „Volungė”.

„Tegul skrenda dainos ant vienybės sparnų, tegul neša širdžių šilumą į kiekvieną pasaulio kampelį, kur plaka lietuviška širdis, kur skamba lietuviška daina, kur puoselėjamos lietuviškos tradicijos!”, – įteikdamas apdovanojimą choro meno vadovei Daliai Skrinskaitei-Viskontienei (d.) linkėjo užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Kairėje – URM Užsienio lietuvių departamento vadovas Marijus Gudynas.

URM nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

Į Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

Į Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Į Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

Į Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai
sutampa su redakcijos nuomone.

Kai prisidaugino Nepriklausomybės kritikų, kurie įsigudrino netgi paleisti tiradų, panašių į Kremliaus caro epitetą apie neįvykusią Lietuvos valstybę, užtikti patvirtinimą, kad vis dėlto ji ĮVYKO, be galo smagu.

Tvirčiau pasijusti padėjo kino režisieriaus Algirdo Tarvydo naujausias dokumentinis filmas daugiaprasmiu pavadinimu „Europos parkas. Pradžia“. Ne vienas užsienio lietuvis, lankydamasis Lietuvoje, yra lankęsis šalia Vilniaus esančioje dailės galerijoje po atviru dangumi – Europos parke, kur stovi daugiau kaip šimtas lauko skulptūrų, sukurtų žymiausių pasaulio menininkų. Kodėl sakau, kad filmas nuteikia raminančiai? Ogi todėl, kad jame pasakojama apie žmogų, kuris įgyvendino savo svajones. Svajones, kurios gimė kartu su Nepriklausoma Lietuva, kuri irgi yra įgyvendinta. Tas žmogus – dailininkas ir kultūros veikėjas Gintaras Karosas, kuris savo kūrinį – kultūros parką ėmė kurti 1988 m., kartu su Atgimimu, kartu su Baltijos keliu, vedusiu į laisvę. („Aš buvau Baltijos kelyje, kad kartu su latviais ir estais galėčiau pareikšti laisvės siekį, – filme sako Gintaras Karosas. – Ir aš buvau Vingio parke, kur jautėmės kaip viena šeima“.) Ir dvidešimtmetis studentas tuomet veržėsi iš sustabarėjusios sovietinės tikrovės. Jis sugalvojo išplėsti dailės galerijos sąvoką – meno kūrinius įkurdinti miško aikštelėse, gamtos apsuptyje, ką girdėjo esant užsienyje. („Siekiau gamtos ir žmogaus simbiozės“.) Ir dailės kūrinius ne šiaip atvežti ir pastatyti, o juos kurti specialiai šiai vietai, šiai erdvei. Jaunuolis dabar jau yra 50-metis vyras, o jo parkas Joneikiškių kaime, šiauriau Vilniaus šiaurinės ribos, dešiniajame Neries krante, netoli Europos centro, sėkmingai veikia 55 ha miško plote, kuris anksčiau buvo apleista pelkė, apaugusi neprižiūrimu mišku. Parkas oficialiai įkurtas 1991 m., griaudint sovietų tankams. Nuo sovietinių paminklų ir nuo sovietinių tankų prasideda ir filmas. Filmo kūrėjas A. Tarvydas juostą būtent taip ir konstruoja – kartu su gimstančia Nepriklausomybe gimsta ir Europos parkas.

Režisieriaus toliaregiškumas

Reikia tik nusistebėti Algirdo Tarvydo toliaregiškumu – kino dokumentininkas šį fantazijų valdomą vaikiną ima filmuoti dar pačioje jo kelio pradžioje – 1988 m., kai jis vienas pats ritino akmenis, iš jų dėjo kompozicijas, valė pelkes ir vertė jas ežerėliais, kuriuose vėliau taip pat įkurdino „plaukiojančias“ skulptūras. Tuo metu šio svajotojo idėjomis netikėjo net jo kolegos menininkai. Įstojęs į Vilniaus dailės akademiją buvo iš jos išmestas būtent dėl tų solidiems meno autoritetams pasirodžiusių nerealių fantazijų. Vyresniems dėdėms pasirodė, kad tas neapsiplunksnavęs jaunuolis padarys gėdą dailės meno šventovei, nes iš viso pasaulio ėmė kvieisti žymius dailininkus, kad jie kurtų skulptūras jo įsteigtam Europos parkui. Likimo ironija – po 10 m. kiti profesoriai, pakeitę ankstesnius, jį patys pasikvietė į Dailės akademiją jau kaip Europos parku išgarsėjusį ir Lietuvą išgarsinusį kūrėją, kad ir mokslo šventovei suteiktų garbės.

Ar ne taip buvo ir su Lietuva? Ar visi tikėjo svajotojų sąjūdininkų šūkiams atkurti nepriklausomą Lietuvą? Toli gražu. Ir Lietuvos valstybė nuėjo ilgą ir sunkų kelią, kol tapo Europos Sąjungos ir NATO bei kitų bendrijų nare – pripažinta pasaulyje valstybe, kurios balsas girdimas ir kuri dalyvauja šiuolaikinio pasaulio kūrime. Būtent todėl filmas „Europos parkas. Pradžia“ ir įtikina, nes jis dviem linijomis pasakoja svajonių išsipildymo istoriją.

Europos parko istorija

Būsimasis skulptorius Gintaras Karosas 1987 m. surado, jo nuomone, tinkamą vietą parkui kurti šalia Vilniaus ir pradėjo valyti apleistą mišką, o 1991 m. pastatė pirmąją skulptūrą, žyminčią Europos parko pradžią. Tai tarsi kertinis akmuo, žymintis Europos parko įkūrimą, kuris ir tapo muziejaus ženklu ir yra pavaizduotas Europos parko logotipe. 1993

Nepriklausomybę pradėjęs kurti nuo pelkės

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

G. Karoso kūrinio „Kultūra“ atidarymas. 2012

Europos parko nuotraukos

JAV lietuvių skulptorės Elenos Urbaitis (1922–2006) kompozicija „Atsispindėjimai“, 1995, Europos parke.

Apdovanojimo iškilnės Prezidentūroje: G. Karosas, Prezidentė D. Grybauskaitė ir Lina Karosienė.

Roberto Dačkaus nuotr.

Kino dokumentininko Algirdo Tarvydo filmo „Europos parkas. Pradžia“ pristatyme: filmo herojus Gintaras Karosas (k.) ir filmo autorius su žmona.

m. surengtas pirmasis Lietuvoje tarptautinis skulptūros simpoziumas. Dalyvavo 14 menininkų iš Graikijos, JAV, Vengrijos, Suomijos, Armėnijos ir Lietuvos, kurie sukūrė skulptūras, tapusias pirmaisiais muziejaus po atviru dangumi eksponatais. Nuo tada iki 2004 m. čia buvo organizuojami tarptautiniai skulptūros simpoziumai. 1994 m. antrajame simpoziume dalyvavo menininkai iš Japonijos, JAV, Airijos, Didžiosios Britanijos, Nyderlandų, Vokietijos ir Lietuvos. Jų sukurtos akmens ir metalo skulptūros papildė nuolatinę muziejaus po atviru dangumi ekspoziciją. Tais metais pastatytas Jon Barlow Hudson kūrinys „Debesų rankos“ – keturių masyvių 4–5 to-

nas sveriančių luitų, centre sujungtų nerūdijančio plieno tetraedru, skulptūra, muziejaus lankytojų dar vadinama „kabančiais akmenimis“. Tą rudenį sukurta ir Tei Kobayashi kompozicija YONI – archeologės Marijos Gimbutienės atminimui – vienas pirmųjų specifinės vietos kūrinių Europos parke. 1996 m. pastatyta žymaus konceptualisto Dennis Oppenheim skulptūra atvėrė kelią į Europos parką kitų moderniosios skulptūros klasikų dalyvavimui.

Europos parko kraštovaizdis nuolat meniškai formuojamas, statomi vis nauji dailės kūriniai. Muziejus kuriamas kaip vientisas gamtos ir meno kūrinių ansamblis. Europos parko kraštovaizdį formuoja pats parko autorius – menininkas Gintaras Karosas. Nuolatinę modernaus meno ekspoziciją turintis Europos parkas specialistų laikomas vienu iš įdomiausių muziejų po atviru dangumi pasaulyje. Šios meno idėjos sėkmės priežastis – G. Karoso sugebėjimas pritraukti neabejingų žmonių, kurie patikėjo jo idėja ir kurie tą projektą remia. (Pirmieji jo projekto rėmėjai buvo tėvai.) Įdomiausia, kad nepigiai kainuojantis projektas vykdomas beveik vien lietuviška parama. Europos parko kūrėjas domisi pasaulyje egzistuojančiomis galerijomis po atviru dangumi ir su jomis bendradarbiauja. Parke, tarp skulptūrų, vyksta ir kitokie kultūros renginiai – koncertai, šventės, labdaros renginiai, konferencijos ir kt.

Gintaras Karosas

Europos parko fondo prezidentas ir skulptorius G. Karosas yra Nacionalinės pažangos premijos, skiriamos už Lietuvos pažangos skatinimą, laureatas. Jis taip pat yra Vilniaus rajono savivaldybės tarybos narys. Kaip skelbiama Europos parko puslapyje, jis yra ir Lietuvos karališkosios bajorų sąjungos narys. Pagal senelės liniją yra kilęs iš bajoriškos giminės, kuriai už nuopelnus kare suteiktas Užackių (Uzacki) herbas, Avinėlio (Junosza) herbo atmaina. Bajorystė gauta XVII a. viduryje per karus su Maskvos valstybe. G. Karosas gimė 1968 m. Kryžių k., Vilniaus r. Jo tėvas buvo ištremtas į Sibirą, o seneliai 1944 m. pasitraukė į Vakarus.

Dar vienas Gintaro Karoso sumanymų buvo išsaugoti netoli Europos parko esantį Liubavo dvaro paveldą. Nuo 2011 m. čia veikia malūnas-muziejus, kuriam už restauravimą ir pritaikymą muziejui buvo įteiktas Europos Sąjungos kultūros paveldo prizas ir „Europa Nostra“ apdovanojimas, vadinamas kultūros paveldo „Oskaru“.

„Lietuvą noriu matyti savitą valstybę, kuri būtų išsaugojusi kalbą, kultūrą, papročius, kartu kurtų modernią ekonomiką, būtų atvira ir draugaujanti su visu pasauliu“, – filme sako Europos parko kūrėjas G. Karosas.

Režisierius Algirdas Tarvydas

Dokumentinių filmų režisierių A. Tarvydą Amerikos lietuviai jau žino. Prieš porą metų Tautodailės instituto iniciatyva Čikagoje buvo parodytas jo filmas apie lietuviškus sodus – tautodailės dirbinius iš šiaudų ir jų kūrėjus. Jis yra sukūręs keliolika filmų apie Lietuvos kultūrą, tarp jų – ir apie išeivijos kultūrininkus – archeologę Mariją Gimbutienę, rašytoją Alę Rūtą, kultūros mecenatą Antaną Mikalajūną, poetą Bernardą Brazdžionį ir kt. A. Tarvydas yra ir fotografas. Jis foto ir kino juostoje yra užfiksavęs Nepriklausomos Lietuvos gimimą. Jo archyvuose – kalnai archyvinės medžiagos, todėl šio darbštaus ir viskuo besidominčio kūrėjo filmuose galima pasisemti istorinės tikrovės. Šis jo filmas „Europos parkas. Pradžia“ ypač tinka prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 100-mečio, nes konkrečiu pavyzdžiu liudija Lietuvos sėkmės istoriją.

P.S. 2018 m. liepos 6-ąją, Valstybės dienos proga Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už Lietuvos vardo garšinimą pasaulyje Gintarą Karosą apdovanojo Lietuvos valstybės ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi. 1931 m. Respublikos Prezidentas A. Smetona už nuopelnus Lietuvai kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojo jo senelį Vladimirą Karosą.

TELKINIAI

Neabejingos kitų skausmui

DEIMANTĖ KOMSKIENĖ

Meilė – ne šventųjų reikalas, tai kiekvieno šios žemės gyventojų pareiga...

Motina Teresė

Meilė – tai jėga, kuri sujungia žmonių širdis ir įkvepia didiems darbams. Juk svarbu paguosti mirtinai sergančio vaiko motiną, nuraminti gedintį žmogų, apankyti vienišą ir kitų pamirštą, ištiesti pagalbos ranką nelaimėn puolusiam. Visi mūsų darbai svarbūs ir matuojami nuoširdžia, atlygio nereikalaujančia meile.

„Mielieji, visos valdybos vardu dėkoju, kad palaikote mus, atvykstate į mūsų renginius, dalinatės geraširdiskumu. Viso to dėka Lietuvos Dukterų draugija (LDD) tęsia labdarinę veiklą ir tęs tol, kol mūsų širdyse gyvens besąlygiška meilė, nuoširdi viltis, nepalaužiamas ti-

selės Laimutė Kabišaitytė ir Judita Zabaitė (vyko Pirmosios Komunijos iškilmės).

Iškilmingų pietų maistą nuotaikingai ir nuoširdžiai palaimino visų gerbiama ilgametė LDD narė Marija Boharevičienė. Programos dalyviai – jaunieji „Dance Duo“ studijos šokėjai Nathan Krumhorn ir Marley Arquines džiugino puikiais atliktais šokiais, Justina Jucevičius iki širdies gelmių sujaudino savo nuostabaus balso skambesiu, akordeono virtuozas Bronius Mūras užkariavo visų širdis nuotaikingai atliktais kūrinių.

Labai smagu, kad jau tampa tradicija LDD renginio metu suburti ir kitų organizacijų nares. LDD nuoširdžiai dėkoja „Alatėjos“ moterims už draugišką paramą ir kasmetinį apsilankymą mūsų renginyje; „Saulutės“ vadovei Indrei Tījūnėlienei, kuri savo geraširdišku pavyzdžiu įkvepia labdariniams darbams; Draugo fondo pirmininkei Marijai Remienei už nuoširdų ir draugišką palaikymą.

Didelis ačiū Vandai Morkūnienei ir jos padėjė-

„Dance Duo“ studijos šokėjai Nathan Krumhorn ir Marley Arquines.

„Alatėjos“ moterų kolektyvas su LDD pirmininke D. Komskiene (stovi pirma iš k.)

Dainuoja Justina Jucevičius.

kėjimas, o visus mūsų darbus lydės didi Dievo malonė”, – šiais žodžiais LDD pirmininkė D. Komskienė pradėjo „Pavasario pietus”.

Prieš daugelį metų LDD ruošdavo pokylius du kartus per metus – pavasarį ir rudenį. Pastarąjį dešimtmetį liko tik Rudens pietūs.

Šiais metais valdybos narės nutarė pakeisti iškilmingų pietų laiką. Nors „Pavasario pietūs” sutapo su kitais bendruomenės renginiais, vis tiek salė buvo pilna žmonių, atėjusių prisidėti prie mums visiems be galo svarbios labdaringos veiklos.

Buvo labai smagu matyti tiek daug šypsenu ir meile spindinčių žvilgsnių. Džiugu, kad kas metai vis daugiau jaunesnės kartos atstovų apsilanko renginyje. Niekas nesidrovėjo dėl amžiaus skirtumo, visi nuoširdžiai bendravo ir dalijosi puikia nuotaika.

Gaila, kad šiais metais renginyje negalėjo dalyvauti Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius (buvo išvykęs į Lietuvą), ir gerb. LDD kapelionas kun. Algis Baniulis bei mūsų mylimos se-

jams už gardų maistą, jauniems savanoriams – už pagalbą pateikiant pietus ant stalų, „Dance Duo“ studijos vadovei, LDD narei Sandrai Krumhorn – už puikiai paruoštą programos šokių dalį, Nidai Grigalavičiūtei – už nuostabiai skambėjusias dainas, Žygiui Janus – už techninę pagalbą, Maironio mokyklos tėvų komitetui – už nuostabias puokštes, o visiems atvykusiems – už geraširdiškumą, nuoširdžią paramą ir laiką, praleistą kartu. Tik bendruomenės geraširdiškumo dėka mes galime padėti mūsų tautiečiams.

Renginio metu surinktos lėšos buvo skirtos paremti dvi nuo gaisro nukentėjusias šeimas Lietuvoje. Mums sunku įsivaizduoti, į kokią beviltišką padėtį patenka žmonės, netekę savo namų. Ypač sunku, kai namų netenka maži vaikai.

Lietuvos Dukterų valdyba dar kartą nuoširdžiausiai dėkoja visiems, kurie neabejingi kitų skausmui ir prisideda prie pagalbos nelaimės ištiktiems žmonėms.

Groja Bronius Mūras.

LDD archyvo nuotraukos

Renginio svečiai nuoširdžiai bendravo tarpusavyje ir gėrėjosi puikiu koncertu.

Vasarvidžio šventė Floridoje

DONATA KOVERIENĖ

Ilgiausią šių metų dieną St. Petersburgo klubo padalinys „Banga“ tradiciškai pakvietė į Vasarvidžio-Rasų šventę paplūdimyje.

Dalyviai gardžiavosi suneštinėmis vaisėmis, o Rasas, Jonas bei Janinas pasveikino „Bangos“ pirmininkę Ramutę Krikščiukienę. Pasveikinta buvo ir „Banga“, švenčianti dešimties metų jubiliejų. Ramutė priminė apie daugybę gražių, smagių „Bangos“ renginių, įdomių spektaklių per šį veiklos dešimtmetį ir padėkojo bendražiūgei, „Bangos“ išdininkei Donatai Koverienei.

Besileidžianti saulė nuteikė romantiškai, o žydrosios Meksikos įlankos bangelės supo pasiilgusius maudynių. Nuo senovės tikėta, kad šios dienos vakarą surinktos žolelės įgyja ypatingų, stebuklingų gydymo galių. Šis žolelių rinkimas vadinamas kupoliavimu. Tad ir „Bangos“ mergaitės, merginos ir mo-

„Ritmo“ šokėjai: Peter ir Jolanta Nikolov, Svajūnas Grucė, Rasa Kay, Donata Koverienė, Aidas Nasevičius, Neringa Baltušienė, Diana Tamulevičius, Akvis Kovera ir Alvydas Varanauskas.

terys prisirinko kvapniausių žiedų, žaliausių žolynų vainikams pinti. Kupoliavimo žyniuonė ir vainikų meistrė Zita Goleman, išskleidusi dailią maršką, sukvietė visas į ratelį, negailėjo patarimų naujokėms – jaunosioms pynėjoms.

Begalinis kaip jūra kūrybingumas nuvijo vainikėlius, vienas už kitą įmantresnius ir dailesnius. Vainikais pasidabinusios lietuvaitės kartą metuose visada papuošia St. Peterburgo paplūdimį. Vakarejant šventė įsisiūbavo – vyko aistringos virvės traukimo varžybos. Rankos storumo virvę traukė vaikai ir mamos bei vyrai mūrai ažuolai, o nugalėtojai buvo pagerbti šauniais „Bangos“ prizais.

Bevakarodami sulaukėme trumpiausios metų nakties, ieškojome paparčio žiedo, o drąsiausieji ir stipriausieji, šokinėjo per vasarvidžio laužą. Užbūrusios dailiuosius vainikus merginos sugalvojo norus, brido į jūrą ir paleido juos į tolimas marias laimės ieškoti.

Smagiai praleidome trumpiausią metų naktį, maudynės ir vakaronė tęsėsi iki paryčių. Taip pasitikome Jonines – šv. Jono varduves.

Klubo vicepirmininkės Janinos Naujokas iniciatyva valdyba suorganizavo linksmas Jonines. Savanoriai, vadovaujami ilgametės klubo narės ir šeimininkės Angelės Karnienės, gerokai paplušėję ir paprakaitavę, patiekė nariams gardžius pietus. Janina pakvietė klubo direktorę Ramutę Krikščiukienę vesti Joninių programą. Paskaičiusi eilių Ramutė pasveikino Janinas ir Joną, o „Ritmo“ šokėjai apdovanojo varduvinius Zitos pintais vainikais. Paskelbusi šaunų tostą Ramutė pakvietė visus narius ir svečius prisijungti prie gražių linkėjimų ir pakelti šalto, putojančio šampano taurės. „Ritmas“ sušoko grakščią „Linkmapolkę“, o tada sukosi su Janinomis ir Jonu „Birželio valso“ ritmu. Šventinę popietę šokėjai baigė žemaitišku rateliu „Blezdingėlė“, kuriame kaip kregždutės nardė ne tik klubo nariai, bet ir svečiai iš New York.

Donata Koverienė
„Bangos“ finansininkė,
„Ritmo“ šokėja

Zita Goleman.

Ramutė Krikščiukienė.

Vasarvidžio šventės dalyviai.

Geriausia dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!

Kaina naujiems prenumeratoriams:

metams – 120 dol., internetu – 99 dol.

pusmečiui – 60 dol.

ketvirčiui – 30 dol.

Daugiau informacijos tel. 630-805-1404

arba el. paštu AudreyKizys@gmail.com

www.draugas.org

www.draugofondas.org

Amerikos lietuviai įsiliejo į šokančiųjų ir dainuojančiųjų jūrą

Šokių dieną parke sutartinai sukosi šimtai šokėjų.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Lietuviai tikrai myli dainą – tuo įsitikino Dainų dienos žiūrovai ir dalyviai.

Lietuvos šimtmečio dainų šventę penktadienio, liepos 6-osios vakarą vainikavo Dainų diena „Vienybė težydi“, į vieną milžinišką chorą Vingio parke sukvietusi per 12 tūkstančių dainininkų ir tūkstančius žiūrovų.

Dainų dienoje dainavo ir 22 užsienio lietuvių chorai – 650 choristų – iš Australijos, Austrijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos, Vokietijos ir JAV. Jungtinėms Valstijoms atstovauta gausiausiai – Dainų dienoje dalyvavo Los Angeles choras „Los Angelai“, Čikagos lietuvių meno ansamblis „Dainava“, Philadelphijos choras „Laisvė“, Lemonto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos vaikų choras „Vytyrys“, Clevelando choras „Exultate“, Los Angeles vyrų vokalinis ansamblis „Tolimi aidai“.

Lietuviškų dainų skambesio sužavėti pirmą kartą į šventę atvyko du užsienio chorai – vyrų chorų draugija „Jordankai“ iš Japonijos ir moterų choras „Vocal orange“ iš Austrijos. Choristai Dainų dienos repertuaro kūrinius išmoko lietuvių kalba.

Dainų dienos programos pagrindu pasirinkta „Tautiška giesmė“, ją sudarančios keturios dalys, pasak Dainų dienos meno vadovo, dirigento Artūro Dambrausko, išskleidė pagrindines mūsų himno idėjas ir pakvietė visą tautą švesti Laisvę.

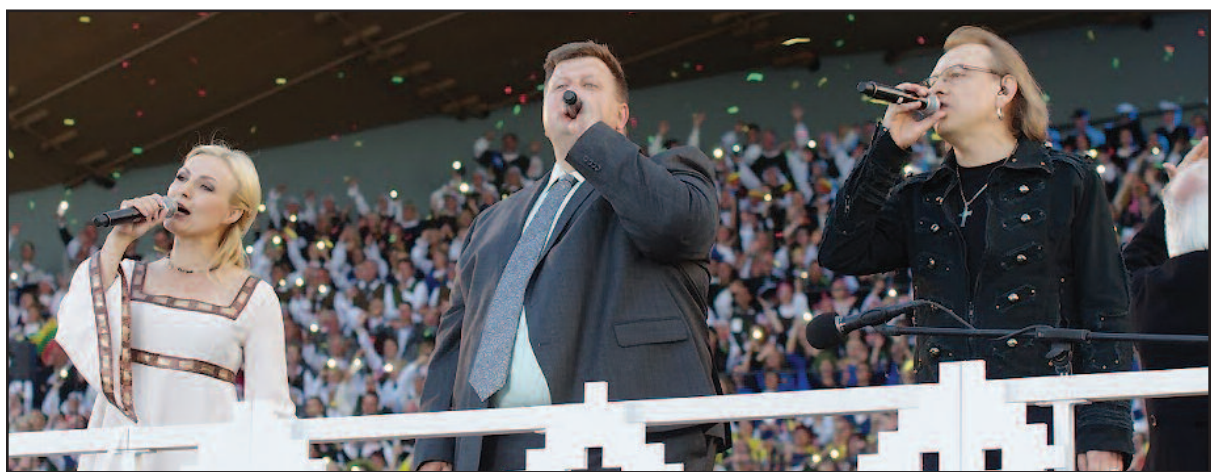
Vingio parke skambėjo gražiausi visų laikų kūriniai, tarp kurių – Juozo Tallat-Kelpšos „Kur lygūs laukai“, Rolando Vilkončiaus „Tokia esu“, Galinos Savinienės „Lietuva“, Algirdo Martinaičio „Aušros žvaigždė“ ir kt. Dainas atliko suaugusiųjų, studentų, moterų, vyrų, merginų, berniukų, jaunuolių bei moksleivių chorai.

Grojo pučiamųjų instrumentų orkestrai, Artūro Anusausko instrumentinė grupė, Lietuvos kariuomenės orkestras, dainavo Andrius Mamontovas, Saulius Petreikis, Linas Adomaitis, Povilas Meškėla, Lina Dambrauskaitė, Rasa Serra bei čikagietis Marius Polikaitis.

Penktadienio renginys prasidėjo nuotaikingomis šimtmečio dainų šventės dalyvių eitynėmis iš Katedros aikštės į Vingio parką, o kulminacija tapo Lietuvoje ir pasaulyje gyvenančių lietuvių drauge giedamas Lietuvos himnas.

Saulės ratu

Šokių dienoje ketvirtadienį saulės ratą suko 8 tūkst. šokėjų, tarp kurių buvo ir Atlantos lietuvių tautinių šokių grupė „Jievaras“, Baltimorės lietuvių tautinių šokių grupė „Senjorų malūnas“, Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris, Čikagos lietuvių tautinių šokių grupės „Laumė“, „Suktinis“, ansamblis „Grandis“, Clevelando lietuvių tautinių šokių

Tarp garsių Lietuvos dainininkų – ir čikagietis Marius Polikaitis (viduryje).

grupė „Švytyrys“, Los Angeles LB liaudiškų šokių ansamblis „Spindulys“ bei lietuvių tautinių šokių grupė „Retro“.

Į Šokių dieną, be JAV, atvyko šokėjai iš Argentinos, Australijos, Belgijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos ir Vokietijos.

Šokių dienos temine jungtimi pasirinktas Saulės įvaizdis. „Saulės rato ritimai“ – tai keturių dalių visų amžiaus šokių grupių meniniai dialogai, pertei-

kiantys tautinių simbolių prasmes, gamtos gyvasties išraišką, kasdienio darbo ir sakralinių švenčių išsidėstymą metų rate, jaunystės šėlsmą ir visų po pasaulį išsibarsčiusių lietuvių artumo jausmą.

Šokių dienoje žiūrovai išvydo 32 baletmeisterių kūrinius, 13 iš jų sukurti specialiai šiai Dainų šventei. Šalia visiškai naujų kūrinių, buvo atliekami ir klasikiniai šokiai, tokie kaip „Kubilas“, „Rugučiai“, „Kūgiukas“, „Parugė“.

ELTA ir „Draugo“ info

Akimirka iš spalvingo ir įspūdingo ansamblių vakaro „Tėvyne mūsų“.

Choristai iš Clevelando: mylime Lietuvą, bet kartu didžiuojamės ir šalimi, kurioje gyvename – Amerika.

Jaunieji „Vytyrio“ choristai smagūs ir laimingi, dalyvaudami Lietuvos šimtmečio dainų šventėje.

Vilniaus gatvėmis žengia lietuvių meno ansamblio „Dainava“ nariai.

Tautinių šokių šokėjai iš Čikagos – graškčiai ir su nuotaika žygiavo į Vingio parką.

New Yorko lietuviai į šventę atsivežė amerikietiškos simbolikos.
Dainos Čyvienės nuotraukos

Į „Tautišką giesmę“ įsijungė ir JAV lietuvių balsai

Lemonte, Pasaulio lietuvių centro kieme žmonės rinkosi švęsti Valstybės dieną ir kartu su kitais lietuviais iš viso pasaulio giedoti „Tautišką giesmę“.
Auksuolės Kišonaitės-Marciulevičienės nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Į Navy Pier susirinko keli šimtai Čikagoje ir jos apylinkėse gyvenančių mūsų tautiečių. Daugelis jų buvo pasipuošę tautiniais kostiumais, minioje plėvesavo Lietuvos trispalvės. Buvo išskleista ir 30-ties metrų Vienybės vėliava.

Lemonte, Pasaulio lietuvių centre taip pat šurmuliavo Lietuvos vėliavomis nešinių bei geltonos, žalios ir raudonos spalvų apdarais pasipuošusių giedotojų būrys. Visų nuotaika buvo puiki. Organizatoriai džiaugėsi, kad šiais metais žmonių susirinko tiek daug, kaip niekada iki šiol. Nuostabu, kad į renginį susirinko daug jaunimo, moksleivių. Amerikos lietuvių balsai solidžiai įsijungė į bendrą pasaulio lietuvių, Tautinės giesmės giedotojų chorą.

Niekas nesuskaičiavo, kiek JAV lietuvių tą dieną traukė „Tautišką giesmę“. O ir nebuvo įmanoma to padaryti. Nemažai buvo tokių, kurie giedojo namuose, prie ežero, dviese ar net po vieną, stebėdami tiesioginę jaudinančią „Tautiškos giesmės“ giedojimo transliaciją internetu.

Pagal projekto „Lietuva 4.000000“ žemėlapi, Lietuvos himnas buvo giedamas 231-oje šalyje. Į pasaulinį „Tautiškos giesmės“ chorą įsijungė ne tik Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, bet ir Rytų, Vakarų Europoje, Maroke, Indijoje, Saudo Arabijoje, Japonijoje, net Gvatemaloje gyvenantys tautiečiai.

„Draugo“ info

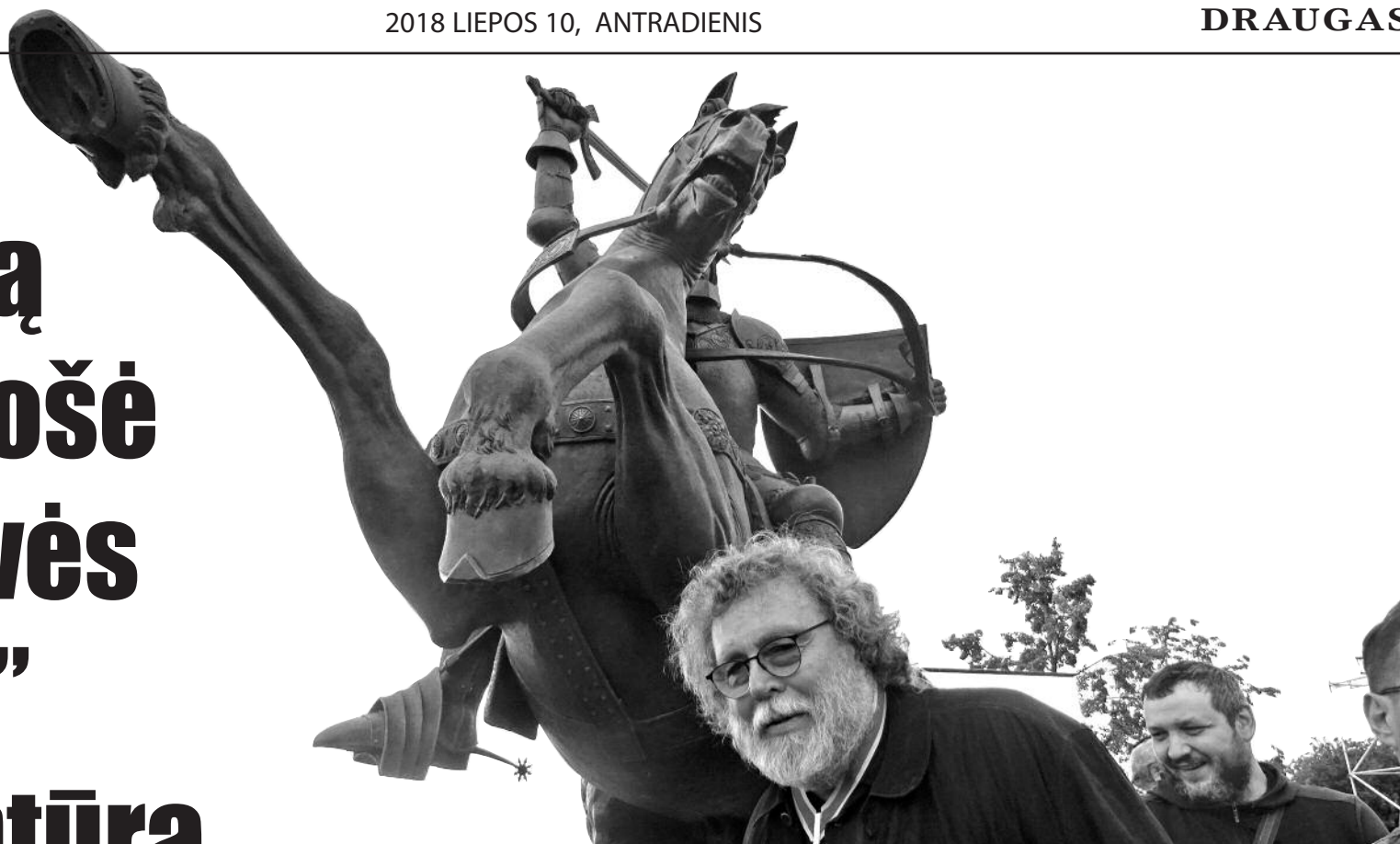

Washingtono lietuviai patriotai liepos 6-ąją susibūrė prie Kapitolijaus.
LR ambasados Washingtone nuotr.

Lituanica Park, Beverly Shores, IN
Rūtos Sidabrienės nuotr.

Kauną papuošė „Laisvės kario“ skulptūra

Skulptorius A. Sakalauskas atskleidė, kad kariui stengtasi suteikti Romo Kalantos veidą. A. Vaškevičiaus nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

„Šių metų Valstybės diena – išskirtinė, ji švenčiama minint valstybės šimtmetį. Lietuva atgimė kaip laisva valstybė, kaip įrodymas – mes gyvi, mūsų dvasia gyva. Šioje skulptūroje matome gražią jungtį tarp Lietuvos istorijos, kuriai 100 metų ir kartu daugiau kaip tūkstančio metų istorijos – šimtmečiai susijungia šiame simboliuje. Vyčio simbolis yra toks, kuriame susijungia visi amžiai. Visų laikų atėjūnai stengėsi išmesti Vytį iš istorijos ir žmonių atminties. Linkėčiau, kad ir šiais laikais Vytis būtų vienijantis ir telkiantis Lietuvos žmones simbolis. Būkime garbingi Vyčio istorijos tęsėjai“, – sakė Prezidentas, Vyčio paramos fondo valdybos narys V. Adamkus.

Vyčio paramos fondo direktoriaus pavaduotojas Vilius Kavaliauskas padėkojo, kad iškilnėse dalyvavęs Seimo pirmininkas V. Pranckietis buvo vienintelis iš šalies vadovų, kuris paaukojo pinigų paminklo statybai. „Kauniečiai, jūs verti šito paminklo, būtent jūs turite pagrindinį Lietuvos 100-mečio paminklą. 1640 žmonių aukojo ir tebeaukoja pinigus paminklui, nors pinigai ir nėra pagrindinis ištikimybės idėjai simbolis. Nuostabu, kad pinigus aukojo ir generolo Stasio Raštikio dukra, Jonavoje

D. Januta iš Californijos „Laisvės kariui“ paaukojo stambią pinigų sumą.

gyvenanti Marija Alksnienė, ir diplomato, Vasario 16-osios akto signataro Petro Klimo sūnus Petras Klimas, gyvenantis Paryžiuje, ir savo tėvą aušrininką Joną Šliūpą pagerbti norėdamas Vytautas Šliūpas iš Californijos, šios dienos jau nesulaukęs“, – kalbėjo jis.

Advokatas ir istorijos tyrinėtojas iš Californijos Donatas Januta, paaukojęs šios skulptūros sukūrimui 10 tūkstančių dolerių, pasidžiaugė, kad toks paminklas atsirado ir kvietė išsiklausyti į Prezidento V. Adamkaus žodžius – tegul šis simbolis jungia ir vienija lietuvius visame pasaulyje. „Man labai džiugu dalyvauti šioje jūsų šventėje, prisidėti prie jūsų džiaugsmo ir pačiam pasidžiaugti, kad daug išeivijos lietuvių parėmė paminklo statybą. Labai gera ir tai, kad šis paminklas atsirado ne valdžiai nurodžius iš viršaus, o gimė žmonių noru ir jų pinigais“, – sakė svečias iš Amerikos, tik ką atskridęs į Lietuvą ir atskubėjęs į Kauną.

Vienas iš skulptūros autorių A. Sakalauskas džiaugėsi, kad „patys geriausi Lietuvos žmonės yra kauniečiai“. Paminklo atidarymo metu jis pirmą kartą atskleidė, kad „Laisvės kario“ skulptūros veidui stengtasi suteikti Romo Kalantos veido bruožų. Jis ir skulptoriai iš Ukrainos dėkojo visuomenei už pasitikėjimą ir palaikymą. „Tikiuosi, kad mūsų kūrinys patiks, jį mylėsite ir gerbsite“, – kalbėjo A. Sakalauskas.

Susirinkusiųjų plojimai sutiktas Kauno meras V. Matijošaitis, daug padaręs, kad idėja taptų tikrove, sakė, jog „tokia proga pasitaiko tik vieną kartą per šimtmetį“. Tai bene geriausia dovana šimtmetį švenčiančiai Lietuvai. Pasak jo, prieš pusmetį buvo mažai tikinčių, kad šis projektas buvo sėkmingas, tačiau savivaldybės komanda atliko neįtikėtiną darbą. „Lietuvoje nėra geresnės vietos 'Laisvės kariui' kaip Kaunas“, – pareiškė meras.

Nuskambėjus XV amžiaus patrankos šūviui, skulptūra paskelbta atidengta. Invokaciją sukalbėjo Kauno arkivyskupas metropolitas L. Virbalas, pabrėžęs, kad šios iškilnės įrodo, kokia brangi yra mums Lietuva ir kokia svarbi yra laisvė.

Po skulptūros atidengimo buvo padėkota rėmėjams, jiems įteikti apdovanojimai – „Santakos“ garbės ženklai. Jais apdovanotas ir V. Kavaliauskas, ir Vyčio paramos fondo valdybos pirmininkas Česlovas Jezerskas, ir kiti daug prisidėję asmenys.

Skulptūros liejimo darbai Ukrainoje kainavo 472 tūkstančius eurų. Dar 168 tūkstančių eurų kainavo pos-

Naujuoju paminklu džiaugėsi prof. A. A. Avižienis (k.) ir R. Dirvonis.

tamentas, aplinkos sutvarkymo darbai – 35 tūkst. eurų. Savivaldybės ir Vyčio paramos fondo atstovų duomenimis, šiuo metu surinkta per 200 tūkst. eurų aukų. Kauno savivaldybė yra įsipareigojusi pati padengti trūkstamą sumą. Jau visiškai atsiskaityta už skulptūros liejimo darbus, dar liko sumokėti už dalį aplinkos įrengimo darbų.

Visus paminklo statybos rėmėjus galima pamatyti interneto svetainėje www.vyčio-fondas.lt. Tarp tūkstančių pavardžių čia galima rasi ir dešimtis Amerikos lietuvių, taip pat kitose šalyse gyvenančių lietuvių vardus ir pavardes.

Po oficialaus skulptūros atidengimo arčiau jos skubėjo daugybė žmonių, kurie apžiūrinėjo „Laisvės kari“, fotografavo ir labai džiaugėsi naujuoju paminklu. Nors, kaip ir labai būdinga lietuviams, būta visokių nuomonių, nestokota kritikos ir raitelio veidui ar jo šarvų puošybai, ir žirgo pozai, bet daugelis žmonių sakė tą patį – skulptūra puiki ir ji tikrai papuošė šią vietą. Kalbos nurims, o puiškus darbas liks ir dar daug metų džiugins kauniečius bei miesto svečius.

Lygiai tokios pat nuomonės buvo ir „Draugo“ korespondento iš karto po iškilmių pakalbintas D. Januta. „Aš labai džiaugiuosi, kad ši skulptūra atsirado ir ypač džiaugiuosi, kad ji yra Kaune, nes čia esanti vieta prie Kauno pilies labai tinkanti ‘Laisvės kariui’ – Vilniuje, Lukiškių aikštėje ji nebūtų taip gerai tikusi kaip čia. Aš tik noriu dar kartą priminti tik ką Prezidento Valdo Adamkaus pasakytus žodžius ir viltis, jog Vytis sujungs lietuvius visame pasaulyje ir juos viensys. Tai ir yra svarbiausia”, – sakė svečias, nepagailėjęs paremti Vyčio kūrimą stambia pinigų suma.

Skulptūros kūrimą parėmė ir kitas pakalbintas svečias iš Čikagos, aktyvus visuomenininkas Rimantas Dirvonis. „Esu Lietuvoje jau 30 kartą ir vis dar noriu čia grįžti, o ypač tokia ypatinga proga kaip ši. Šie metai yra ypatingi Lietuvai, tad kartu atsivežiau ir savo vaikus, kurie čia lankosi retai. Keliausime po Lietuvą, džiaugsimės jos grožiu, jos žmonėmis, kurie štai sugeba taip susitelkti ir pasi-statyti tokį išpūdingą ir labai reikšmingą paminklą. Tai labai didelis džiaugsmas ir jums, ir mums, Amerikos lietuviams, ir, esu įsitikinęs, viso pasaulio lietuviams”, – sakė R. Dirvonis „Draugui“.

Kartu su juo iškilmėse buvęs kitas jo ilgametis bičiulis, daug metų Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenęs profesorius, buvęs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Algirdas Antanas Avizienis, paklaustas, ką jam reiškia šio paminklo atidengimas, sakė, jog tai ypatingai svarbi diena ir Kaunui, ir visai Lietuvai. „Labai ir labai džiaugiuosi, kad Vytis atsirado ir kad jis papuošė būtent Kauną, mano gimtąjį miestą. Čia jis tikrai geriau tinka nei Vilniuje, čia jo vieta”, – džiaugsmu su „Draugo“ skaitytojais dalinosi profesorius.

Atidengus „Laisvės kario“ paminklą, amfiteatre šalia Kauno pilies surengtas išpūdingas koncertas, o iš Nemuno salos į dangaus skliautą pirmą kartą istorijoje pakilo 100 oro balionų, taip įamžinant Lietuvos valstybės atkūrimo 100-ąsias metines.

Dalia Henke: turime susitelkti ir šitą kovą laimėti

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė Vilniuje susirinko į XVI Seimą.

Gedimino Bartuškos (ELTA)

Pirmadienį Seime pradėjo posėdžiauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) nariai iš 35 šalių. Tai jau XVI PLB Seimas. PLB pirmininkė Dalia Henke priminė, kad pirmasis PLB Seimas vyko prieš 60 metų.

Šio jubiliejinio Seimo metu turėtume susitarti dėl ateities gairių, nes pirminiai tikslai, numatyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pamatiniuose dokumentuose, jau pasiekti – Lietuva nepriklausoma, sėkmingai integravosi į Europos ir transatlantines struktūras, patikimai saugoma NATO. Tačiau tai nereiškia, kad viskas padaryta ir galime sudėti rankas. Tautiečiai išsibarstę po pasaulį, Lietuva susiduria su demografinėmis problemomis, todėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenė privalo nukreipti savo veiklas į naujų iššūkių sprendimus. Juos identifikuoti ir rasti būdų ir kelių jiems spręsti. Bene svarbiausias darbas, kuris laukia artimiausioje ateityje – referendumas dėl pilietybės išlaikymo ir būsimi 2019 Pasaulio lietuvių metai”, – sakė PLB pirmininkė D. Henke.

„Pilietybės išsaugojimo referendumas greičiausiai bus skelbiamas 2019 metais gegužės 12 dieną, dvi dienas, per pirmąjį ir antrąjį prezidento rinkimų turą, ir mums šiuo klausimu reikės be galo susitelkti, – PLB Seimo posėdyje kalbėjo D. Henke. – Jeigu apsisprendė Prezidentė Dalia Grybauskaitė, tai ne tik skirtingų kraštų, bet ir skirtingų lietuvių kartų bendras darbas. „Pasaulio Lietuvių Bendruomenė saugo lietuvių, kad ši kaip didžiausia ver-

V. Adamkus: „PLB įkūrimas 1958 m. yra svarbus įvykis ne tik išeivijoje, bet ir visos tautos istorijoje.“

tybė būtų perduota ateinančioms kartoms”, – sakė jis.

„Man garbė būti čia su jumis, garbė prisidėti prie visų gražių žodžių, kurie valstybės dienos proga sklinda pasaulyje, visur, kur gyvena lietuviai”, – apibendrinamas savo kalbą sakė V. Adamkus.

Sveikindamas pasaulio lietuvių Seimo pirmininkas V. Prancietis pabrėžė, kad PLB Seimo tikslas – tautinio solidarumo principu vienyti užsienyje gyvenančius lietuvius, puoselėti kalbą, kultūrą ir tradicijas, remti nepriklausomos Lietuvos valstybę.

Seimo pirmininkas pažymėjo, kad PLB yra didžiulė, pilietiška lietuvių bendruomenė, skleidžianti lietuviškas vertybes bei telkianti lietuvius visame pasaulyje.

„Jei visos 43-ijų kraštų bendruomenės pakviestų bent po 3000 savo atstovų į referendumą, balsuotų 130 tūkst. žmonių ir tai būtų didelė telkimo sėkmė”, – sveikinimo kalboje sakė V. Prancietis.

PLB XVI Seimas vyksta liepos 9–11 dienomis. Posėdžių metu bus renkamas naujas PLB pirmininkas ir valdyba, tobulinami organizacijos veiklą grindžiantys dokumentai bei priimanos ateities veiklas apibrėžiančios rezoliucijos.

PLB Seimas yra aukščiausias šios bendruomenės valdymo organas. Jis šaukiamas kas trejus metus.

PLB toliau prasmingai telkia tautą

Sveikindamas PLB Seimą buvęs šalies vadovas Valdas Adamkus pabrėžė, kad lietuvių tauta tęsia savo istoriją, kuri pradėta rašyti daugiau nei prieš 1000 metų.

Pasak V. Adamkaus, PLB įkūrimas tai ne tik skirtingų kraštų, bet ir skirtingų lietuvių kartų bendras darbas. „Pasaulio Lietuvių Bendruomenė saugo lietuvių, kad ši kaip didžiausia ver-

PLB Seimo posėdyje dalyvavo ir Prezidentas Valdas Adamkus, ir URM Užsienio lietuvių departamento direktorius Marijus Gudynas.

Parengė Vitalius Zaikauskas

M. Biržiškos šeimos palaikai sugrįžo į Lietuvą

Vilnius (ELTA) – Tarptautinia-me Vilniaus oro uoste buvo iškilmin-gai pasitikti Vasario 16-osios Nepri-klausomybės Akto signataro Mykolo Biržiškos ir jo šeimos narių palaikai. Vasario 16-osios Akto signataro

M. Biržiškos, jo žmonos Bronislavos Biržiškienės ir visuomenės veikėjų profesorių Vaclovo bei Viktoro Bir-žiškų palaikų valstybinė perlaidoji-mo ceremonija vyks liepos 11 dieną Vil-niuje, senųjų Rasų kapinėse.

Bus Baltijos valstybių kultūros fondas

Vilnius (Mano vyriausybė) – Lie-tuvos, Latvijos ir Estijos kultūros mi-nistrai liepos 8 dieną Rygoje pasirašė susitarimą dėl Baltijos valstybių kul-tūros fondo steigimo.

Fondas finansuos Lietuvos, Estijos ir Latvijos kultūrinio bendradarbia-vimo programas bei organizuojamus bendrus tarptautinius kultūrinius ren-ginius. Fondas rems profesionalius projektus architektūros, vizualiųjų menų, dizaino, literatūros, muzikos, scenos menų, bibliotekų, muziejų ir ar-chyvų srityse.

Kiekviena šalis kasmet fondui skirs po 100 tūkst. eurų. Lėšos pir-miausia bus skiriamos naujoms kul-tūros iniciatyvoms, skatinančioms Baltijos šalių kultūros tarptautiškumą – už Baltijos valstybių ribų rengia-miems Baltijos regiono kultūros pri-statymams, taip pat tarptautinėms

iniciatyvoms Baltijos šalyse.

Kultūros ministrai taip pat pasi-rasė susitarimą dėl Dainų ir šokių švenčių tradicijos apsaugos ir plėtotės.

Lietuva, Latvija ir Estija numato įsteigti bendrą komitetą, kurį sudarys 21 narys. Į jį kiekviena šalis skirs savo delegatus, atstovaujančius Dainų šven-tes rengiančiai institucijai, Kultūros ministerijai, Švietimo ir mokslo mi-nisterijai bei nacionalinei UNESCO ko-misijai. Komitete nuo kiekvienos šalies taip pat bus skiriama po tris eksper-tus.

Susitarimai pasirašyti Rygoje vykstant Latvijos valstybės 100-me-čiui skirtai Dainų šventei.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje kas kelerius metus vykstančios tradici-nės dainų ir šokių šventės yra įtrauk-tos į UNESCO nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

Lietuva ir Lenkija baigia nustatyti sienas

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pateikė Seimui ratifi-kuoti dvišalę Lietuvos ir Lenkijos su-tartį, kuria bus baigti tvarkyti forma-lumai dėl Lietuvos ir Lenkijos sienos įteisinimo.

Šią sutartį Lietuvos ir Lenkijos

prezidentai pasirašė vasarį.

Lietuvos ir Lenkijos siena galuti-nai buvo nustatyta 1996 metais, ta-čiau toje sutartyje buvo numatytas papildomas teisinis susitarimas, kuris teisiškai pabaigtų sienų įtvirtinimo procesą.

Aptarti Lietuvos ir Vokietijos kultūros projektai

Vilnius (Kultūros ministerijos info) – Kultūros ministrė Liana Ruo-kytė-Jonsson susitiko su Vilniuje vie-šinčia Vokietijos kultūros ir medijų mi-nistre Monika Grütters.

Ministrės aptarė dvišalį bendra-darbiavimą kultūros ir meno srityse, kultūros organizacijų indėlį į Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio minėji-mą Lietuvoje ir Vokietijoje.

L. Ruokytė-Jonsson padėkojo už Valdovų rūmuose surengtą parodą, sudarytą iš Dresdeno valstybinių meno rinkinių, bei apsilankymą Dainų šven-tėje.

Susitikime buvo kalbėta ir apie Eu-ropos kultūros paveldo metus, nacio-nalinių programų akcentus. Lietuva čia didelį dėmesį skiria modernizmui, ypač suklestėjusiam tarpukariu.

Miestas nepritars koplytstulpiui prie Seimo

Vilnius (BNS) – Vilniaus savival-dybė, pasikonsultavusi su ekspertais, nepritars koplytstulpiui prie Seimo, sako Vilniaus meras Remigijus Šima-šius.

Urbanistai, menininkai sako, kad objektas, sukurtas prieš 25 metus, gal-būt meninės vertės ir neblogos yra, bet tikrai netinka šiai urbanistinei erdvei ir aš su tuo visiškai sutinku”, – sakė R. Šimašius.

Meras sako prašysiantis specia-listų įvertinti, ar nėra kitų tinkamų vietų Vilniuje koplytstulpiui, ir jei jų bus rasta, Seimo valdybai bei kop-lytstulpio savininkams ji bus pasiū-lyta.

„Jei ne, tikrai nesiruošiu palai-kyti, leisti vykti sprendimams, kurie Vilnių verstų sandėlių išvalymo aikš-

tele. Objektas, kuris nerado vietos du dešimtmečius niekur, staiga atsidur-tų centrinėje miesto dalyje– to tikrai Vilniuje negali būti ir nebus”, – sakė jis.

17 metrų aukščio koplytstulpį Lie-tuvai, Vilniui ir parlamentui ketina pa-dovanoti daugiau nei prieš tris de-šimtmečius mirusio architekto Jono Muloکو artimieji – jie finansuotų ir ob-jekto statybą.

Koplytstulpio autorius J. Mulo-kas gimė 1907 metais Rokiškio rajone, 1944 metais pasitraukė į Vakarus, 1983 metais mirė JAV, Santa Monicoje. Jis yra suprojektavęs lietuvių bažnyčias Čikagoje, New Yorke, Jaunimo centrą Čikagoje, koplytstuplius, paminkli-nius antkapius, senelių poilsio namus Omahae ir kitus objektus.

Atplaukė rekordinio dydžio laivas

Vilnius (Vakarų ekspresas) – Į Klaipėdos uostą liepos 8 dienos rytą įplaukė didžiausias uosto istorijoje konteinerių laivas „MSC Topaz”.

Šis laivas yra daugiau 366 metrų il-

gio arba trimis metrais ilgesnis nei prieš dvi savaites uoste apsilankęs „MSC Francesca” – įplaukus pastara-jam taip pat skelbta apie rekordinį dydį.

Atsistatydino aplinkosaugininkas S. Pruitt

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump pranešė, kad iš pareigų trau-kiasi aplinkosaugos departa-mento vadovas Scott Pruitt, iš-i-vėlęs į besiplečiančius etikos skandalus dėl savo išlaidų ir el-gesio tarnyboje.

Nurodoma, kad S. Pruitt, buvęs Oklahomos valstijos ge-neralinis prokuroras, palaiko glaudžius ryšius su iškastinio kuro sektoriumi. Pastaraisiais mėnesiais dėl jo veiklos pradė-tas ne vienas tyrimas, įskai-tant vykdomus pačios EPA ge-neralinio inspektoriaus, dviejų nepriklausomų federalinių agentūrų ir Kongreso.

50-mečiui EPA vadovui iškeltų kaltinimų sąrašas tapo toks ilgas, kad jį tapo beveik neįmanoma susiste-minti.

Visi kaltinimai turi bendrą giją: ko gera, S. Pruitt nuo darbo EPA vadovo poste pradžios 2017 metų vasarį nau-dojosi savo tarnybine padėtimi asme-ninei ir savo šeimos naudai, pažeis-damas federalinius įstatymus.

Viskas prasidėjo nuo S. Pruitt po-linkio tarnybos reikalais skraidyti pirmąją klase iš mokesčių mokėtojų lėšų, pažeidžiant įprastą vyriausybės praktiką.

Vėliau pasirodė pranešimų apie di-delį skaičių asmens sargybinių, jį ly-dinčių apskritą parą. S. Pruitt apsau-gai buvo skiriama dvigubai daugiau lėšų negu jo pirmtakei.

Be to, EPA vadovas buvo nurodęs įrengti jo biure Washingtone nuo pasi-klausymo apsaugotą vietą pokalbiams telefonu, kainavusią 43 tūkst. dolerių. Kritikams ši suma pasirodė didoka.

Taip pat kildavo klausimų dėl jo asmeninių išlaidų. S. Pruitt nuomojo-si su naftos pramonės lobistais sieja-

Jau net sunku suskaičiuoti, kiek tyrimų vyksta dėl S. Pruitt veiklos. Vox com nuotr.

mus apartamentus viename prestiži-niame sostinės rajone ir mokėdavo tik 50 dolerių už naktį. Be to, admi-nistratorius mokėdavo tik už laiką, kai jis tame bute likdavo nakvoti.

S. Pruitt liepdavo savo pavaldi-niams vykdyti jo asmeninius pavedi-mus, pavyzdžiui, surasti jam kitą butą, nupirkti bilietus į sporto renginius ir netgi padėti jo žmonai susirasti darbą.

Kai kurios užduotys atrodė itin keistos: pavyzdžiui, paliepimas su-rasti ir nupirkti naudotą lovos čiužinį su „Trump” prekiniu ženklu iš D. Trump viešbučių tinklo.

D. Trump artimiausia aplinka pa-sižymėjo didele savo narių kaita nuo pat pirmųjų prezidento kadencijos sa-vaicių, kai jis atleido nacionalinio saugumo patarėją Michael Flynn.

„Laimingo kelelio! – savo „Twit-ter” žinutėje rašė Atstovų rūmų de-mokratas Earl Blumenauer. – Žinant Pruitt visišką nesugebėjimą apsaugo-ti mūsų švarų orą ir vandenį, taip pat kai vykdoma 13 federalinių tyrimų dėl jo darbo, vienintelis klausimas – ko-dėl viskas taip ilgai užsitęsė.”

Apie ką JAV senatoriai kalbėjo Rusijoje?

Washingtonas (Diena.lt) – Šią sa-vaitę Rusijoje apsilankiusios JAV Kongreso narių delegacijos nariai sakė, kad per pokalbius su rusų pa-reigūnais daug laiko skyrė Rusijos ki-šimosi į JAV rinkimus klausimui.

„Mes kalbėjome apie Siriją, kal-bėjome apie Ukrainą, truputį kalbėjo-me branduolinio ginklo klausimais, bet bendrai, pasakysiu neabejodamas, kad nuodugniausiai aptarėme... kiši-mosi į rinkimus temą”, – sakė senato-rius John Thune.

„Nežinau, kiek procentų (laiko)

skyrėme diskusijai apie rinkimus, bet tai buvo didelė dalis; galbūt daugiau kaip 50 proc. laiko, kurį kalbėjomės, buvo skirta (aptarti) kišimasi į rinki-mus”, – pažymėjo senatorius Ronald Johnson.

Jis taip pat paminėjo sankcijų Ru-sijai klausimą ir suabejojo, ar jos tin-kamai veikia.

Jis pažymėjo, kad „tikslinės sank-cijos oligarchams, vyriausybės na-riams ir kitiems asmenims – tai tos sankcijos, kurios tikrai veikia skau-džiai”.

Protestas prieš D. Trump atvykimą

Briuselis (Faktai.lt) – Maždaug 1,4 tūkst. Briuselyje dalyvavo pilietinės platformos „Trump not Welcome” („Trumpas nelaukiamas”) organizuo-tame proteste prieš JAV prezidento Do-nald Trump atvykimą į Belgijos sos-tinę.

JAV prezidentas į Briuselį atvyks-

ta dalyvauti liepos 11–12 dienomis įvyk-siančiame NATO viršūnių susitikime.

Į protestą su šūkiu „Padaryk tai-ką vėl didžią!” (Make Peace Great Again!) susirinko įvairūs žmonės: pa-cifistai, feministės, žaliųjų šalininkai, profesinių sąjungų atstovai, žmogaus teisių ir gėjų teisių gynėjai.

Austrijos teismas pripažino „trečią lytį”

Viena (BNS) – Austrijos Konsti-tucinis Teismas nusprendė, kad žmo-nės, nepageidaujantys oficialiose an-ketose būti įvardyti kaip vyrai arba moterys, turėtų turėti teisę tai padaryti ir žengė didelį žingsnį „trečios lyties” pripažinimo link.

Teismas, vadovaudamasis Euro-pos žmogaus teisių konvencija nutarė,

kad įstatymu turėtų būti įtvirtinta galimybė oficialiose anketose nuro-dyti „kitą” lytį.

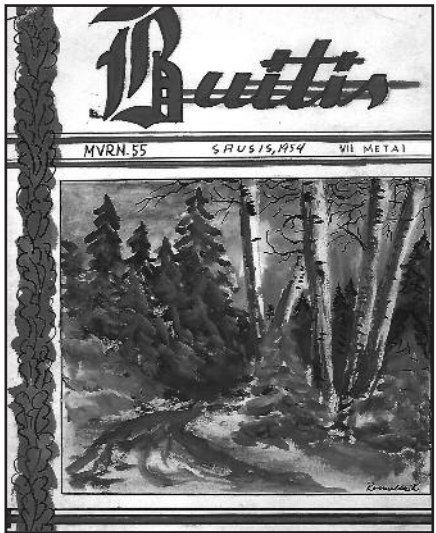
Praėjusių metų lapkritį Vokieti-ja tapo pirma Europos valstybe, kurios teismų sistema paprašė oficialaus „tre-čios lyties” pripažinimo, o gegužę ana-logišką sprendimą priėmė ir Nyder-landai.

„Miško sakalas“ pakėlė sparnus į Dausas

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Jurgis Štuopis mirė 2018 m. gegužės 12 d., apsuptas mylimos šeimos, sulaukęs 82 metų. Jo turiningo gyvenimo apybraiža jau buvo atspausdinta („Draugas“, 2018.05.17). Vietoje nekrologo aš jį noriu nors trumpam susigrąžinti į gyvenimą, į jaunystę prieš 70 metų, kada pokarinėje pabėgėlių stovykloje Rebdorf prie Eichstaat, Bavarijoje, mes susidaugavome visam gyvenimui.

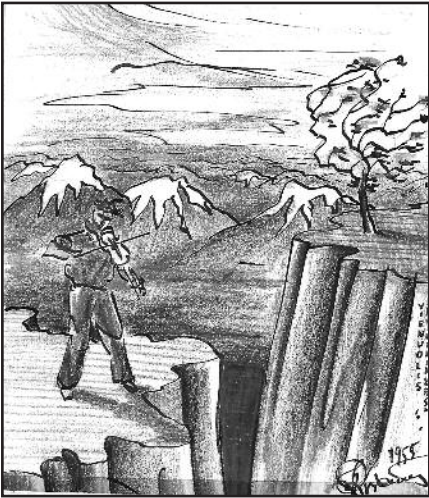
Jurgiui ypač patiko keliauti. Tai prisimindami bent mintyse sustokime prie pakelėje esančio stotelio ir pavartykime pageltusius lapus aplanke. Ant aplanko išblukusiomis raidėmis užrašyta „Miško varpelis“. Tai buvo laikraščelio pavadinimas. Laikraščelį leido naujai susidariusi bendrija „Miško sakalas“ (MS). Pradėkime nuo pradžios, 1950 m. pageltusiose lapuose užrašytos MS istorijos.

„Nuo maždaug 1948 m. pradžios buvo pastebimas didelis bachūrų užsidegimas statyti sau palapines ar būstines. Vieni statė ant žemės, kiti medžiuose ar kur kitur (...) Aš su Jurgiu buvome ne tik klasės draugai, bet ir taip geri draugai (...) Buvo graži 1948 m. lapkričio mėn. 1 d. popietė. Jurgis ir aš, kaip ir visuomet, išėjome pasivaikščioti. Besišnekant daviau mintį, kad reikėtų pasistatyti palapinę, nors

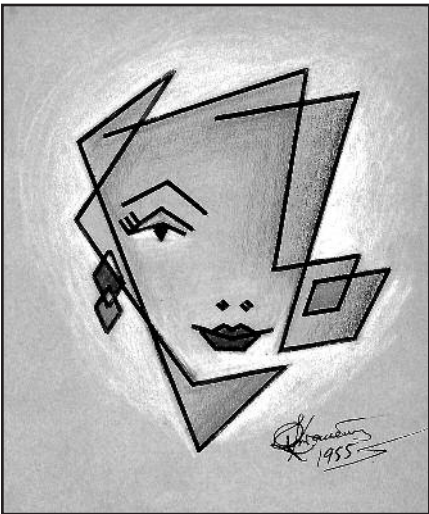

ir mažą, bet jaukią. Metėm pasivaikščiojimą ir pasukome iš kelio į miškelį. Ilgai ieškoti nereikėjo (...) Iš netoliese esančio klotimo nulupome porą didelių lentų, kurių beveik užteko palapinės grindims. Radom porą barjerų ir viską nuvilkom netoli palapinės vietos (...) Aš galvojau, kad viską baigsime per dvi su viršum savaites. Taip ir

buvo“. Po kurio laiko prie mūsų prisiplakė dar vienas jaunuolis, vardu Skirmantas. Prisaikdinę viską laikyti paslapyje, jį priėmėme į savo draugiją.

„Darbas virte virė. ‘Miško varpelis’, kuris atsirado su pirmaisiais MS žingsniais, be perstojo lankė skaitytojus. Per pirmąsias 18 dienų buvo išleista šeši numeriai. Pradžioje jo formatas buvo pusės sąsiuvinio lapo didumo (...) Veikimas pakrypo į moksliškesnę pusę: buvo daromi susirinkimai ir ekskursijos (...) Į palapinę atėdavome pasigrožėti, pakvėpuoti grynu oru. Ten taip pat darydavome susirinkimus ir kartais ruošdavome pamokas, net ir žiemą“.

Nejučiomis tapome lyg kokia organizacija su trimis nariais. Mes pasirinkome vardą „Miško sakalas“. Šūkiu tapo „I aukštumas, į kalnus, kartu su sakalais“. Mūsų himne (pasiskolintame iš Romuvėnų maršo) sakalai irgi puikavosi. Negana to. Dar sukūrėme savo herbą ir vėliavą, išleidome kuklų dainorėlį „Su daina pirmyn!“, paruošėme patyrimų laipsnius ir ordinus. Aišku, turėjome savo valdybą, vykdavo susirinkimai, vedėme protokolus. Dabar žiūrint į visa tai yra gana aišku, kad mūsų brolija buvo skautų, ateitininkų ir Miško brolių (partizanų) derinys. Viskas vyko slapta ir nė karto nekilo noras savo gretas papildyti naujais nariais.

Žiūrint iš psichologinės perspektyvos, yra didelė galimybė, kad Jurgį ir mane suartino faktas, kad abu buvome be tėvo, neturėjome brolių. Patiems teko susikurti kažkokį autoritetą, struktūrą ir prisiziūrėti, kad kur nepaslystume. Įdomu pastebėti, kad Jurgio tėvas Lietuvoje buvo Tauragės laikraščio redaktorius. Jurgis buvo mūsų laikraščelio „Miško varpelis“ pradininkas, nors vėliau redagavimą teko perimti man. Nuo tada, galvoju, aš ir išjungiau į lietuviškos spaudos dar-

„Misija Sibiras“ šiemet vyks į Kazachstaną

Dainiaus Labučio nuotrauka

Rusijos Federacijos ambasadai Lietuvoje atsisakius ekspedicijos „Misija Sibiras'18“ komandai išduoti vizas, projekto organizatoriai keičia ekspedicijos planą – šiemet abi komandos atlikti savo misijos tikslų vyks į politinių kalinių laidojimo vietas Kazachstane.

Sibiras yra kur kas platesnė nei vien geografinė sąvoka, o tremties vietos egzistuoja ir už Rusijos Federacijos ribų. Tremtį ir kalinimus mūsų tautiečiai patyrė ir dabartinėse Kazachstano, Tadžikistano, Gruzijos teritorijose. Šiemet buvo nuspręsta vykti į Kazachstaną, kur dalis tautiečių kalėjo lageriuose ir priverstinai dirbo darbo stovyklose”, – sakė projekto vadovė Raminta Kėželytė.

Kazachstano teritorija yra antra pagal lietuvių kilmės asmenų tremties, įkalinimo ir palaidojimo mastą. Skaičiuojama, jog į šias vietas buvo perkelta beveik 50 000 lietuvių. „Misija Sibiras'18“ dviejų ekspedicijos komandų darbai čia planuojami Karagandos, Džekazgano ir Balchašo apylinkėse.

Pasak ekspedicijos organizatorių, netikėta žinia dėl vizų sukėlė daugybę papildomų rūpesčių ir prob-

lemų. Naujasis maršrutas reikalauja ne tik nenumatytų išlaidų, bet ir dar daugiau visuomenės pagalbos surandant kuo daugiau žmonių, patyrusių kalinimus šiame krašte, ar jų artimųjų, ir galinčių pasidalinti istorijomis. Žmonės, kurių artimieji kalėjo Karagandos, Džekazgano ar Balchašo apylinkėse, gali susisiekti su organizatoriais el. paštu jauniems@jauniems.lt, pasidalinti turimomis istorijomis, ir taip padėti efektyviau suplanuoti ekspedicijos maršrutą.

„Sibiro ir Kazachstano sąlygos skiriasi, tačiau pagrindinis ekspedicijos tikslas – ne. Kazachstane sunkiau rasti pavienių lietuvių kapų, kadangi politiniai kaliniai čia buvo laidojami masinėse kapavietėse, tačiau čia numatoma dar daugiau iššūkių: ieškant Kazachstane tebegyvenančių lietuvių bei tvarkant paminklinius atminimo ženklus”, – teigė vienas iš ekspedicijų vadovų Arnoldas Fokas.

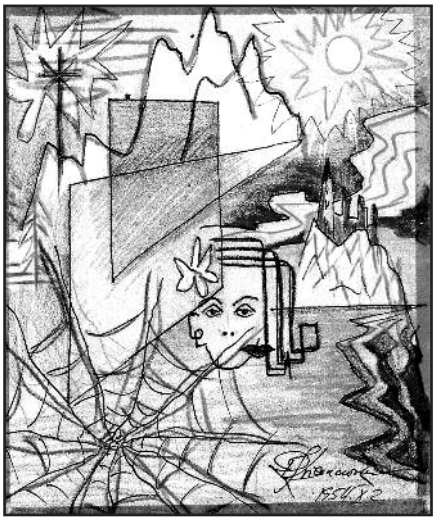
Abi ekspedicijos komandos Kazachstano kryptimi iškeliaus liepos 19 d. 8 val. r. iš Vilniaus geležinkelio stoties.

ELTA

bą. Lieku Jurgiui dėkingas, kad mane sudomino spaudos darbu.

Emigracija mus išskyrė – Jurgis iškeliavo į Čikagą, Skirmantas – į Philadelphia, o aš buvau perkeltas į Munchen pabėgėlių stovyklą, bet po metų atvykau į Čikagą. „Miško varpelis“ tapo pagrindiniu mūsų ryšininku. Dar gyvenant Rebdorfo stovykloje buvo išleista 15 numerių. Muncheno stovykloje išleista apie 20 numerių, o Čikagoje nuo 1950.09.22. išleisti likusieji dvidešimt numerių. Paskutiniai septyni numeriai jau turėjo „Buities“ pavadinimą ir buvo rašomi mašinėle, gausiai iliustruoti ir išėjo iki 20 puslapių. Paskutinio numerio data buvo 1954.11.1. Dabar galvoju nuo laiko pageltusį rinkinį nukreipti į išeivijos archyvą.

Ilsėkis ramybėje, brangusis „Miško sakale!“

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) liepos 15 d. 10 val. r. švėsime 15-tąjį eilinių metų sekmadienį ir paminėsime S. Dariaus ir S. Girėno 85-tąsias žūties metines. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Lietuviškos šv. Mišios vyks ir ketvirtadieniais 8:30 val. r. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ Organizuojama vienos dienos išvyka autobusu į „Bristol Renaissance Faire“ (prie Iliojaus-Wisconsino sienos) – rugpjūčio 4 d., šeštadienį. Išvykstame – 9 val. r., grįžtame – apie 6 val. v. Kaina suaugusiam – 50 dol., vaikui – 30 dol. Daugiau informacijos Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje tel. 773-776-4600 arba 773-860-7547 (Audra).

JAV LKMA SUVAŽIAVIMAS

2018 m. rugsėjo 15 d. Nekalto Prasidėjimo vienuolyno „Raudondvaryje“ Putname įvyks JAV Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) metinis suvažiavimas. Visi, kurie domisi išeivijos lietuvių moksliniu darbu, maloniai kviečiami atvykti.

Kalbės keturi prelegentai: dr. Mindaugas Šapoka (istorija), dr. Žara Girniūtė (matematika), dr. Gabrielius Cunningham (matematika) ir dr. Milda Richardson (meno istorija).

Suvažiavimas prasidės 12 val. p. p. pietumis ir JAV LKMA pirmininkės dr. Mirgos Girniuvienės pranešimu apie metų veiklą. Po paskaitų bus galima apsilankyti Amerikos lietuvių kultūros archyvą (ALKA).

LKMA info

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Lietuvių pora – pasaulio žmonos nešimo čempionai

Nešti mylimą žmoną – vienas malonumas!

Lrytas.lt nuotr.

Originali sporto šaka – žmonių nešimo varžybos sudomino ir įtraukė lietuvių Vytauto ir Neringos Kirkiliauskų iš Marijampolės porą. Šiais metais Suomijoje vykusiame Pasaulio žmonių nešimo čempionate jie tapo nugalėtojais. Vytautas su Neringa visą 253 metrų ir 50-ies centimetrų trasą įveikė per 1 min. ir 5,10 sekundės. Antrą vietą užėmę suomia nuo marijampoliečių atsiliko trimis sekundėmis, o čempionato naujokai šveicarai – penkiomis. Šiomet Pasaulio žmonių nešimo čempionatas Suomijoje vyko 23-ią kartą, į jį registravosi kelios dešimtys porų.

V. Kirkiliauskas dirba Marijampolės pataisos namų Apsaugos ir priežiūros skyriuje, jo žmona Neringa yra pedagogė. Pora augina du mažamečius vaikus.

Paprastai šių keistų varžybų nugalėtojams be suvenyrų ir medalių kasmet įteikiama tiek alaus skardinių, kiek sveria nugalėtojo moteris. Žmonių nešimo čempionatuose svarbu, kad vyro nešama moteris svertų ne mažiau kaip 49 kilogramus. N. Kirkiliauskienės svoris – 49 kilogramai. Varžybų metu ją vyras neša užsikėlęs ant sprando, kabančią žemyn galva.

„Sunkiausia trasoje įveikti baseiną, kai reikia beveik 10 sekundžių išbūti po vandeniu. Distancija nėra ilga, tačiau visą laiką reikia būti žemyn galva. Bet man viskas smagu, ką mes darome kartu su vyru“, – šypsosi lieknutė moteris.

Parengta pagal Irytas.lt

Varžybų akimirka.

Ar žinote, kad vienas didžiausių interneto prekybos svetainių „Amazon“ turi labai gražią programą, pavadinimu „Smile“, skirtą paremti pelno nesiekiančias organizacijas? „Amazon“ nuo kiekvieno pirkinio skiria 0.5 proc. išleistos sumos jūsų pasirinktai organizacijai – jums tai nekainuoja nė cento.

Perkant dovanėles iš „Amazon“, kviečiame pasirinkti „Draugas Foundation“ organizaciją. Taip papildomai neišleisdami nė cento, jūs paremsite „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidinius.

Kaip tai padaryti? Ruošdamiesi apsipirkti „Amazon“, įveskite **smile.amazon.com/ch/36-3916303** interneto adresą. Dėkojame už paramą – net ir mažiausia auka yra reikšminga ir reikalinga! Praneškite apie tai kitiems!

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
administracija@draugas.org